

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1401/2024
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Александре Милошевић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр.28/22 од 01.03.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 бр.9/24 од 16.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Александре Милошевић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 бр.28/22 од 01.03.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 бр.9/24 од 16.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 бр.28/22 од 01.03.2024. године окривљени АА је оглашен кривим да је извршио кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од осам месеци, коју ће издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора.

Истом пресудом, према окривљеном АА је изречена мера безбедности забрана вршења позива делатности и дужности, па је окривљеном забрањено вршење дужности законског заступника у привредним друштвима у трајању од једне године од дана правноснажности пресуде. Окривљени је обавезан да Вишем суду у Краљеву плати на име паушала износ од 10.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 бр.9/24 од 16.07.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, па је потврђена пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције Кпо4 бр.28/22 од 01.03.2024. године.

Против наведених правоснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднела бранилац окривљеног АА-адвокат Александра Милошевић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане одлуке и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правоснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да је првостепени суд прекорачио оптужбу, тако што је на страни 22. образложења ожалбене пресуде ставио речи „прекривање папиром“ и „својеручно преправљање дела уговора у којем је наведен датум закључења истога“, те тако изменио чињенични опис дела и унео нове чињенице које се односе на начин извршења кривичног дела.

Изнете наводе захтева браниоца Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да су диспозитив оптужног акта Вишег јавног тужилаштва у Краљеву-посебно одељење за сузбијање корупције КТО.Ко.бр.49/22 од 05.07.2022. године и изрека пресуде Вишег суда у Краљеву-посебно одељење за сузбијање корупције К- По4 бр.28/22 од 01.03.2024. године потпуно идентични.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

Имајући у виду наведено, Врховни суд наводе браниоца окривљеног да је повређена одредба члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оценио неоснованим.

Уједно Врховни суд указује, да повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП може бити учињена само у изреци пресуде и то, уколико је измена извршена супротно члану 420. став 1.ЗКП, а не и у образложењу.

Указујући на повреде одредбе члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да је предметно кривично дело за које је окривљени оглашен кривим бланкентног карактера, при чему се радња извршења кривичног дела састоји у свесном непридржавању Закона о јавним набавкама, па је самим тим поред навођења чињеница и околности које представљају обележје бића кривичног дела, суд био у обавези да наведе конкретан материјално-правни пропис који је у том случају повређен, а што поднети оптужни акт не садржи. По оцени браниоца, у конкретном случају би се евентуално могло радити о кривичном делу фалсификовање исправе из члана 355. КЗ.

Одредбом члана 228. став 1. КЗ је прописано да ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима или се противно закону договара са осталим понуђачима или предузме друге противправне радње у намери да се тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке, казниће се затвором од шест месеци до пет година.

У конкретном случају, у изреци побијане пресуде Вишег суда у Краљеву-посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 бр.28/22 од 01.03.2024. године је наведено да је окривљени на начин ближе описан у истој, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела, хтео његово извршење и свестан да је његово дело забрањено, у вези са јавном набавком поднео понуду засновану на лажним подацима. На овај начин су у изреци првостепене пресуде наведени сви објективни и субјективни елементи кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. КЗ.

У изреци пресуде су конкретизовани лажни подаци коришћени за извршење кривичног дела, тако што је наведено да је окривљени „као понуђач у својој конкурсној документацији најпре преиначио, а затим доставио уговор о закупу асфалтне базе са ПД „Транскоп“ д.о.о. Чајетина“, „у поступку јавне набавке предао уговор у којем је лажно приказано да је наведени уговор закључен дана 01.08.2019. године са одштампаним заводним печатом ИД „Транс-Коп“ д.о.о. Чајетина од 01.08.2019. године, чиме је у понуди лажно приказао да његово предузеће има у закупу асфалтну базу тридесет дана дуже од периода важења уговора о јавној набавци“ и „набавио лажну исправу - уговор о закупу асфалтне базе број 34 од 01.01.2020. године“, из чега јасно јасно произилази да је окривљени у конкретном случају повредио одредбе члана 75. и 76. Закона о јавним набавкама. Имајући у виду чињенични опис радњи које је окривљени предузео, чињеница да у изреци није формално наведена бланкентна норма, није од утицаја на постојање кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим.

Сходно изнетом, како се у радњама окривљеног стичу сви објективни и субјективни елементи кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. КЗ, за које је и оглашен кривим, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се истиче да су побијаним пресудама учињене повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног у захтеву указује и на повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да се правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се не могу заснивати и то на исказу сведока ББ који је дао у истрази и на главном претресу, из разлога што је овај сведок имао својство окривљеног, у ком својству је и саслушан у предмету ВЈТ у Краљеву - Посебно одељење за сузбијање корупције КТКо бр.20/21. Бранилац истиче и да се пресуда заснива на исказима сведока који су дати током истраге, а које исказе суд није извео на главном претресу, што је у супротности са одредбом члана 419. став 1. ЗКП.

Изнете наводе захтева, Врховни суд, оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је Више јавно тужилаштво у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције дана 12.03.2021.године, донело решење КТКо бр.20/21 којим је, на основу одредбе члана 283. став 3. ЗКП, одбачена кривична пријава против окривљеног ББ, због кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 1 КЗ, јер је ББ извршио своју обавезу која је одређена наредбом о одлагању кривичног гоњења. У поступку против окривљеног АА, ББ испитан је у својству сведока пред замеником јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције у предмету дана 16.03.2021. године и на главном претресу одржаном дана 17.01.2023.године, у предмету Вишег суда у Краљеву - Посебно одељење за сузбијање корупције К-ПО4 број 28/22.

Имајући у виду наведено, ББ у поступку против окривљеног АА није имао својство саокривљеног, те је могао бити испитан као сведок и на његовом исказу могла је бити заснована побијана правноснажна пресуда, те је Врховни суд наводе браниоца окривљеног да је повређена одредба члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио неоснованим.

Поред изнетог неосновани су и наводи захтева браниоца да су искази сведока који су дати у истрази незаконити, јер суд исте није прочитао на главном претресу, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да су сведоци ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ испитани на записнику о главном претресу дана 03.07.2023. године, сведок ЕЕ дана 06.03.2023. године, а сведок ББ дана 17.01.2023. године, пред судским већем у контрадикторном поступку, када су окривљени и бранилац имали могућност да им постављају питања и дају примедбе на њихове исказе. Такође, из напред означених записника о главном претресу произилази да није било одлагања главног претреса, у смислу члана 387. ЗКП, већ је претрес трајао у континуитету.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева да се пресуда заснива на незаконитим доказима – исказима сведока који нису испитани на главном претресу и да је учињена повреда закона из члана 419. став 1. ЗКП, па тиме ни повреда одредбе чл. 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу захтева у којем образлаже повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у суштини оспорава утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и даје сопствену оцену изведених доказа, тако што оспорава доказну снагу уговора о закупу возила предузећа ПД „Транс коп Чајетина“ бр.0475 од 01.05.2019. године, наводима да је исти потписала само једна уговорна страна, па да самим тим означени уговор не егзистира у правном промету, као и да суд никада није утврдио како је изгледао оригинал исправе. Поред изнетог, бранилац окривљеног истиче и образлаже повреду члана 16. став 5. ЗКП. Такође, у захтеву бранилац указује и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводећи да су дати разлози у образложењу првостепене пресуде потпуно нејасни и у знатној мери противречни. Како повреде наведених законских одредаба не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу, због повреде закона, то се Врховни суд, у оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Са свега изложеног, на основу одредаба члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић